

ΜΗ ΧΑΝΕΣΑΙ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ ΜΟΝΟΝ : 'Εν Ἀθήναις καὶ ταῖς ἐπαρχ. φρ. 20. — 'Εν τῷ ἔξωτ. φρ. 30.

ΑΓΓΕΛΙΑΙ : ἅπας ἡ δις, λ. 40, τρίς ἕως ἑξάκις λ. 20, κατὰ μῆνα λ. 13, ἔτος ἡ ἑξαμηνίαν λ. 10.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ, ὁδὸς Μουσῶν, Ἀριθ. 6, ἀέναντι τῆς οἰκίας Φιλήμονος παρὰ τὴν πλατεῖαν τοῦ Συντάγματος. —

B. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΝ

Εἶνε ζήτημα ἄξιον πολλῆς μελέτης ἡ ἀκηδία ὑφ' ἧς εἰ-
μεθα κατελιγμένοι περὶ τῶν πολιτικῶν ἡμῶν συμφερόντων
διατρεχόντων τὸν ἔσχατον τῶν κινδύνων. Βούλγαροι μετὰ
Ρώσσοις, Αὐστριακοὶ μετὰ Ρωμοῦνοις, οἱ πάντες κινουῦνται
καὶ ἐργάζονται ἐν τῷ πεδίῳ ἔνθα ἑλληνικὴ μόνον χεὶρ καὶ
νοῦς ἑλληνικὸς ἔπρεπε νὰ δρῶσι πρὸς ἐκρίζωσιν τοῦ δηλη-
τηριώδους ἐπὶ λυδοῦ φυτοῦ, καὶ ὅμως ἡμεῖς καθήμεθα. Ἐν
τούτοις ἡ παράλειψις τοῦ καθήκοντος ἀποπληρόνεται πολὺ
ἀκριβᾶ ὑπὸ τοῦ παραλιπόντος αὐτό· λίαν δ' ὀφθαλμοφανῆς
εἶνε ὁ καρπὸς τῆς ἀκηδίας καὶ τῆς πρόσθεν ἡμῶν ἀμελείας.
Διότι ἐκεῖ ἔνθα ἕνα μόνον εἶχομεν ἔχθρον νὰ πολεμήσωμεν
καὶ τοῦτον ἐξήσθημεν, εἰσῆλθον καὶ ἀγωνίζονται νὰ
ἐγκατασταθῶσι νέοι ἔχθροι καὶ μάλιστα οἱ μὲν νεαροὶ καὶ
σφριγῶντες οἱ δὲ μεγάλοι καὶ ἰσχυροί. Ἦν καιρὸς καθ' ὃν
ἐθεωροῦμεν καὶ ἀπητούμεν ὡς ὄριον μὲς τὰς ὄχθας, ὅπου
πετερόπους ἔφθανεν ἀπαστράπτων ὁ νεανίας ἥρωϊς τῆς Μα-
κεδονίας καὶ τώρα, τώρα κινδυνεύομεν ν' ἀπολέσωμεν αὐ-
τὴν τὴν χώραν ἔνθα τὸ πρῶτον εἶδε τὸ φῶς τοῦ ἡλίου ὁ
ἀνὴρ ἐν ᾧ ἐπροσωποποιήθη ἡ ἐνότις τοῦ ἑλληνισμοῦ. Σή-
μερον ἂν εἴπωμεν τὸ φυσικὸν μὲς ὄριον εἶνε ὁ Ἰστρος, θὰ
μᾶς γελάσωσι καὶ ὅμως χθὲς μᾶς ὑπεδείκνυον ὡς ὄριον τὸν
Ἰστρον. Ἀλλόκοτος ἀλλήλουχία. Τὰ ὄνειρα συνήθως μετα-
βάλλονται εἰς πράγματα· παρ' ἡμῖν τὰ πράγματα εἰς ὄνειρα·
διότι ἐθεωρεῖτο ἀπλοῦν ζήτημα χρόνου ἢ μετάθεσις τῶν ὀ-
ρίων ἡμῶν ἀπὸ τῆς Ὀρθρουοῦς εἰς τὸν Ἰστρον. Ἀπωλέσαμεν
τὸν Ἰστρον, καὶ ἔτι πρὸς, ἀπωλέσαμεν τὸν Αἰμόν. Ἰδοὺ ὁ
καρπὸς τῆς πρόσθεν ἀμελείας ἡμῶν.

Ἄλλὰ τὰ πάντα παρ' ἡμῖν θὰ βαίνωσιν ἄνω ποταμῶν ;
Εἶνε διὰ πάντας, ἄτομα καὶ ἔθνη ἀλήθεια ἡ παροιμία· τὰ
παθήματα μαθήματα· δι' ἡμᾶς καὶ ἡ στοιχειώδης αὕτη ἀ-
ρετὴ θὰ εἶνε φαντασμαγορία ; Ἡμεῖς δὲν θὰ διδασθῶμεν
ἐκ τῶν παθημάτων ἡμῶν ; Φαίνεται ὅτι ὄχι, καὶ διὰ τοῦτο
λέγομεν ὅτι ἡ ἀκηδία ὑφ' ἧς κατεχόμεθα εἶνε ζήτημα ἄ-
ξιον πολλῆς μελέτης.

Εἶχομεν τὴν ἀφέλειαν νὰ πιστεύωμεν ὅτι ἡ ἐν τοῖς πράγ-
μασι κυβερνήσεις ἀρχόντως διδάχθησα ἐκ τῶν παθημάτων
ὧν πρόξενοι ἐγένοντο τῷ ἑλληνισμῷ αἱ προκάτοχοι κυβερ-
νήσεις, θὰ ἔσπευδε νὰ πράξῃ ὡς ὑπισχνεῖτο ὅτι δὲν ἔπρα-
ξαν ἐκεῖναι. Δὲν ἠθέλωμεν νὰ πιστεύσωμεν ὅτι καὶ ταύτης
πολιτικῆ ἀρχὴ ἐστὶν ἀφ' ἑνὸς μὲν ἢ συναλλαγῆ, ἀφ' ἑτέρου

δὲ τὸ : γέλα με νὰ σὲ γελῶ νὰ περνοῦμε τὸν καιρὸ· ἀλλὰ
ἱκανὰ μὲν γεγονότα μᾶς πείθουσι περὶ τοῦ πρώτου ἢ δὲ ἐ-
κρηγνυμένη φωνὴ τῆς ἐθνικῆς θλίψεως, ἢ προσερχομένη ἐκ
Μακεδονίας διὰ τοῦ «Μη Χάνεσαι», ἀποκαλοῦσα ἡμᾶς ἢ
κάλιον τὴν κυβέρνησιν ἡμῶν ἀσκυλολόγιον ἀλιτηρίων
ὑπὸ τὴν ἀκρόπολιν» μᾶς πείθει περὶ τοῦ δευτέρου. Παρα-
πονοῦνται ἐκεῖθεν κατὰ τῶν προσεγικῶν ὑπαλλήλων, παρα-
πονοῦνται κατὰ τῆς ἀκηδίας περὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν προση-
κόντων ταῖς περιστάσεσι διδασκάλων, παραπονοῦνται κατὰ
τῆς ἐλλείψεως πάσης ἐρεύνης τοῦ τόπου διὰ τοῦ τύπου.
Αὐτοὶ οἱ Ρωμοῦνοι πυρετωδῶς ἀνερευνοῦσι τὴν χώραν. Ἡ-
μεῖς . . . σπανιώτατα ἀναγινώσκει τις ἐν τῷ ἀθηναϊκῷ
τύπῳ ἀνταποκρίσεις ἐκεῖθεν, στερούμεθα δὲ παντὸς δημο-
σιογραφικοῦ ὄργανου ἀξίου τοῦ ὀνόματός του ἐν Μακεδονίᾳ
πρὸς φωτισμὸν καὶ τοῦ ἐκεῖ καὶ τοῦ ἐνταῦθα ἑλληνισμοῦ.

Ἐλληνισμὲ, ἐξύπνα ! Διατρέχεις κρισιμώτατον ἱστορικὸν
σημεῖον. Ἐκ τῆς ἐν τῷ παρόντι δραστηριότητός σου ἐξαρ-
τᾶται νὰ καταστῆς μέγας καὶ σεβαστὸς, ὡς ἐκ τῆς ἀκη-
δίας σου μηδαμινὸς καὶ περιτρίμμα λαοῦ. Περιβαλοῦ πρὸς
στιγμὴν τὰς πτέρυγας τῆς ἰσχυρᾶς σου φαντασίας καὶ εἰς-
δυσον εἰς τὸ μέλλον κατὰ ἕνα αἰῶνα· ὑπόθες ἐν τῇ ἐποχῇ
ἐκεῖνῃ τοῦ μέλλοντος τὴν ἀποτρόπαιον ὑπόθεσιν ὅτι μεγί-
στη μερὶς σου μεταβαλοῦσα δεσπότην στενάξει ὑπὸ πτέρω-
ν σλαβικῆς βαρβαρότητος καὶ δουλείας ἢ αὐστριακῆς πα-
νουργίας καὶ κατοβολίας, ἀνευ ἐλπίδος βελτιώσεως τῆς
καταστάσεως. Στρέψον τότε πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ ἰδὲ τὸ τὰ
νῦν ἐνεστῶς ὡς παρελθόν· ἐξέτασον αὐτὸ καὶ ἰδὲ ὅτι ἂν
ἤθελες νὰ ἐνεργήσῃς θὰ ἠδύνασο τότε νὰ εὐρίσκησαι ἐν τῷ
μέλλοντι ἐν εὐτυχεῖ ἀκμαία πολιτικῆ καταστάσει καὶ τότε,
τότε χαρακτήρισον τὴν σήμερον ἀκηδίαν σου. Ὅποιον κέρ-
δος ὅποιον ἀγαθὸν ἀφ' ἑνὸς, ὅποια δὲ ζημία ὅποια κακο-
δαιμονία ἀφ' ἑτέρου δύναται νὰ προκύψῃ ἐκ τῆς ἐνεργείας
ἢ ἀκηδίας σου ! Πωλεῖς λοιπὸν ἀντὶ ἀκηδίας τὸ μεγαλεῖόν
σου ! Ὡ τῶν βδελυρῶν σου θεληγῶν ἀκηδία !

Ἐλληνισμὲ, ἐδίδαξας λοιπὸν τὸν κόσμον τὴν ἐλευθερίαν,
ὅπως ἐξαντληθεὶς περιορᾷς σεαυτὸν δουλεύοντα ; Ἐδίδαξας
καὶ διέσπειρας τὸν πολιτισμὸν εἰς τὸν κόσμον ὅπως ἐξαν-
τληθεὶς σὺ, περιορᾷς σεαυτὸν ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς βαρβαρό-
τητος ; Ἐξηντλήθη ἐπὶ σοῦ πᾶσα ἰκμὲς προόδου ; Ὡ φρί-
κη ! ἀπώλεσας τὴν φιλοτιμίαν σου καὶ περιορᾷς σεαυτὸν
καταπατούμενον ὑπὸ τοῦ πρώτου ἐλθόντος ; Οὔτε παρελ-
θὸν οὔτε μέλλον σὲ θερμαίνει ; Ἐγέρθητι φοβερός, ὡς το-

σάκις, και δίδαζον τούς ἀναιδείς ἱερούλους σου τὰ δικά σου!

Τεθωρακισμένοι δια τοῦ πυρός τῆς ἐλευθερίας και φωταγωγοῦμενος ὑπὸ τοῦ φωτός τῆς συνέσεως και προνοίας γώρησον πρὸς τὰ ἐμπρός, και καταβάλλον δεξιὰ και ἀριστερὰ τούς κλέπτας σου ἰδρυσον ὑπερήφανος τὸν κυριαρχικὸν σου θρόνον ἐπὶ τῆς γῆς σου!

Εἶνε ἀδύνατον νὰ προαχθῶμεν και τιμηθῶμεν ὡς εἶμεθα κερωρισμένοι εἰς δούλους και ἐλευθέρους Ἕλληνας. Ἀνάγκη νὰ συγκεντρώσωμεν σύμπαντες οἱ Ἕλληνες τὰς δυνάμεις ἡμῶν ὅπως ἰσχυροὶ βαίνοντες ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς προόδου καταλάβωμεν τὴν ἐμπρέπουσαν ἡμῖν θέσιν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν ἔθνῶν. Ἐνωσις τοῦ ἑλληνισμοῦ, ἰδοὺ τὸ ἔθνοπρεπὲς πολιτικὸν ἡμῶν πρόγραμμα και ἐπειδὴ ὁ ἑλληνισμὸς πολεμεῖται εἰς τὴν Μακεδονίαν, ἀς ἀνακράζωμεν πάντες: εἰς τὴν *Μακεδορίαν*. Εἰς τὴν Μακεδονίαν, διότι ἐκεῖ συνεκεντρώθησαν οἱ ἱερούλοι τοῦ ἔθνους ἡμῶν. Εἰς τὴν Μακεδονίαν, διότι ἐκεῖ θὰ στριχθῆ τὸ μέλλον ἡμῶν.

Τὸ πρόγραμμα τοῦτο ἡ δημοσία γνώμη ἀς ἐπιβάλλῃ εἰς τούς βουλευτάς, εἰς τὴν κυβέρνησιν, εἰς τὸν βασιλέα.

Κομῆτης

ΧΡΟΝΙΚΑ

Φῆμαι ὅτι συγκαλεῖται ἡ ἐξεδρεῖα κυκλοφοροῦσι.

Ἡ συνομολόγησις τοῦ μεγάλου δανείου θεωρεῖται ὀριστικῶς ἀποτυχοῦσα. Ἄ! Σκουλοῦδη, Σκουλοῦδη!

Σήμερον τὸ πρῶτ, πάλιν εἰς τὰς 5 τὸ πρῶτ, ἀπέναντι τοῦ Σταθμοῦ τοῦ ἀτμοδρόμου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τοῦ Παλαιοῦ Φαλήρου οἱ ἵπποι τῆς ἀμάξης τοῦ Γεωργίου Καζάρμα, φέροντος φαληρολυσμένους, τρομάξαντες ἀπὸ τὴν *προβατίαν* μηχανὴν, παρέβυραν τὴν ἀμάξαν εἰς τὴν παρακειμένην χάνδακα, ρίψαντες χαμκὶ τούς ἐπιβάτας εὐτυχῶς μηδὲν πλὴν τοῦ τρόμου παθόντας. Ὅ,τι λοιπὸν ἐλέγγομεν ἐξ ἀρχῆς, ὅτι αὐτὰ τὰ πράγματα δὲν γίνονται ἐν μέσῳ ὁδοῦ προωρισμένης δι' ἄλλην χρῆσιν, ὅτι ἐντὸς τῆς πόλεως βαπόρια δὲν ἐπιτρέπονται, ὅτι τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον Παρισίων ἠναγκάσθη νὰ καταργήσῃ τοιαύτας γραμμάς λειτουργούσας ὄχι ἐντὸς τοῦ ἄσπεως, ἀλλ' ἐν τοῖς προαστείοις, ἰδοὺ ὅτι τῶρα πραγματοποιοῦνται ἐν κινδύνοις, ἐν τρόμοις, ἐν φόβοις, ἐν ἀμάξαις σωζομέναις ἐπὶ τῶν πεζοδρομίων, ἐν ἀμάξαις χανδακουμέναις κλπ. Καὶ ἰδοὺ καὶ ἡ συντεχνία τῶν ἀμαξήλατῶν χανδακονομένη, και ἦλθαν τ' ἄγρια νὰ διώξουν τὰ ἡμερα, ὁ δ' Εὐρωπαιὸς ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν ἐπιμένει νὰ μὴ στερηθῆ και τοῦ νεωτερισμοῦ αὐτοῦ ἡ πρωτεύουσα, ἀδιάφορον ἂν πρόκηται νὰ ἐξαγορασθῆ καὶ δι' αἵματος ἀκόμη.

Ἡ δὲ φυλὴ τῶν ἀμαξήλατῶν, τὴν ὁποίαν ἔνεκα δύο τριῶν δυστυχημάτων ὑπέλαβεν ἡ πρωτεύουσα ὡς τὴν αἰμοχαρεστέραν τοῦ κόσμου, ἀναδεικνύεται αὐτῇ ἀληθῶς *προβατίνα*, μὴ κάμνουσα οὐδεμίαν εἰρηνικὴν διαδήλωσιν παρὰ τῇ Κυβερνήσει ὅπως ὑποστηρίξῃ τὰ ἀναντίρρητα δικά της.

Εἶνε και τὸ ζήτημα τῆς προεξοχῆς τῶν σιδηρῶν γραμμῶν, τῶν ὑφάλων αὐτῶν ἐφ' ὧν συντρίβονται αἱ ὠραιότεραι ἀμαξαί μας. Ἐνθυμούμεθα τὰ *μαλακῶφ* τὰ ὁποῖα φοροῦσαν αἱ γυναῖκες πρὸ δεκαπενταετίας, ὧν ἐξεῖχον ἡ *μπαρέλες*,

και προσέκρουε ἡ μία εἰς τὴν ἄλλην. Εἶνε οἱ δρόμοι μας διὰ *μαλακῶφ*; Ἐχομεν τὰ ὠραιότερα ἀμαξία ὄλων τῶν εὐρωπαϊκῶν πόλεων, μὴ εἶμεθα λοιπὸν ἀδίκοι νὰ τὰ καταστρέφωμεν μονάχοι μας. Ἡ Ἐταιρία εἶνε διὰ τὴν σύμβασιν και ἡ σύμβασις διὰ τὴν Ἐταιρίαν. Προεξοχαὶ λοιπὸν τῶν γραμμῶν δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχουν. Αὐτὰ τὰ πράγματα *ἀψε*—*σβύσε* δὲν γίνονται. Χρειαζονται δυστυχῶς ἐξῆρα, διὰ νὰ ὑπάρχουν σιδηρόδρομοι, πρέπει νὰ ὑπάρχουν δρόμοι. Ὅθ παραμυνηθῆ ἡ Ἐταιρία διὰ τούς δρόμους μας; Σὴν δὲν τῆς ἤρεσαν, ἀς μὴ ἔκαμνε σιδηροδρόμους. Ἀποῦ ὁμως τούς ἔκαμνε, ὀφείλει νὰ διατηρῆ τὰ κανονισθέντα. Ὁ κ. Λομβάρδος δὲν πρέπει νὰ ἦνε τόσῳ *μαλακῶφ*, διότι ἡ *μαλακότης* βλάπτει και εἶνε ὑποπτος. Ἀποῦ ὁ ἴδιος κ. Λομβάρδος ἀπήντησεν εἰς τούς ἀμαξήλατας παραπονομένους με τὴν ἰδιάζουσαν φρασεολογίαν του: *Κ' ἐμένα μοῦ κόλλησε τ' ἀμάξι μου 'ς τὰ σίδερακά σας!*

Ἐκ τῶν εὐφροσυνωτέρων ἐντυπώσεων, ἀς ἐδοκιμάσαμεν εἶνε ἡ ἡδονὴ, ἣν μᾶς ἐνεποίησεν ἡ ἀνάγνωσις τῶν περὶ δημοτικῶν ἐπανειλημμένων ἐξ Ἀθηνῶν ἐπιστολῶν τῶν τεργαστέων φύλλων «*Νέας Ἡμέρας*» και «*Κλειούς*». Οἱ ἀξιοτίμοι ἀνταποκριταὶ τῶν ἐν ἑλληνικῇ ὑπερφηανείᾳ και δημοκρατικῇ μεγαλοφροσύνῃ ἐπάταξαν ἀνηλεῶς τὴν πλουτοκρατικὴν ἀπόπειραν τῶν ὁμογενῶν τοῦ νὰ καταλάβουν ἐν ληστεία τῶν μεγάλων δρόμων τὸν Δῆμον τῆς Πανελληνίου πρωτεύουσας. Ἡ ἰμοφωνία αὐτῆ τοῦ σοβαρωτέρου ἑλληνικοῦ τύπου εἶνε παρήγορον δείγμα περὶ τῆς διασώσεως ἀκόμη μιᾶς ἀδιαφθόρου δυνάμεως ἣτις ἐν καιρῷ δύναται νὰ ἐγείρῃ τὸν πέλεκυν τῆς ἐναντίον τῶν τολμητιῶν και νὰ ἐπαναφέρῃ τούς μωροὺς κοχλίας εἰς τὰ χρυσὰ αὐτῶν κελύφη, ὅθεν νὰ μὴ δύναται νὰ μολύνωσι τὴν φυσικὴν και ἠθικὴν ἀτμοσφαιρὰν μας.

Ἐν τῇ «*Δυτικῇ Ἑλλάδι*» τοῦ Μεσολογγίου δημοσιεύονται διάφοροι ἀναρῆσεις ἐπιστολῶν τινῶν ἐκ Μεσολογγίου και διατριβῶν δημοσιευθεισῶν διὰ τοῦ «*Μη Χάνεσαι*». Εἰς τὸν πόλεμον αὐτὸν ἡ σύνταξις τοῦ «*Μη Χάνεσαι*» οὐδὲν λαμβάνει μέρος, μὴ γνωρίζουσα οὐδὲ τὰ πρόσωπα, οὐδὲ τὰ πράγματα. Μίαν ὁμως ἐπανόρθωσιν ἀναγκάζεται νὰ κάμῃ, διὰ τὸ ἰπαισιον ἐπίθετον ὅπερ ὁ ἐκ Μεσολογγίου ἀνταποκριτῆς μας ἐν παραφορᾷ καλάμου ἀπέδωκεν εἰς τὸν Μῆτσον Καψάλην, και ὅπερ θὰ διεγράφομεν και ἡμεῖς, ἂν μὴ ἐπλανώμεθα νομίζοντες ὅτι εἶνε ὀνοματεπώνυμον και ὄχι ὕβρις.

— Ὅθ μᾶς συγχωρήσουν βεβαίως οἱ ἀναγιῶσταί μας ἐὰν τῶρα μόνον ἐνθυμούμεθα νὰ συγχωρῶμεν ὡς δήμαρχον Σικυῶνος τὸν φίλτατον ὑψηγῆτὴν τοῦ Ἐμπορικοῦ Δικαίου ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ και δικηγόρον κ. Κροκιδᾶν. Ἀποῦ συνελάσομεν αὐτὸν τὸν ἴδιον χθὲς ἐπ' αὐτοπρῶφ μὴ πιστεύοντα ὅτι εἶνε δήμαρχος! Πῶς νὰ τὸ πιστεύσωμεν ἡμεῖς, οἵτινες ἐσυνειθίσαμεν νὰ βλέπωμεν τὰ ἀξιώματα αὐτὰ νερόμωρα κυρίως ὑπὸ ἀγραμμάτων ἢ ἀγορικών ἢ κακοῦθων κομματαρχῶν ἢ ἀνθρώπων οἵτινες οὐδένα ἄλλον ἀπὸ τὸν Διμαρχῆλῃ πόρον ζωῆς ἠδυνήθησαν μέχρι τοῦδε νὰ εὐρωσι. Καὶ λοιπὸν ἡ Σικυῶν εἶνε εὐτυχῆς, ἀπολύτατα τοιαύτης τιμῆς, ἔχειν διευθύνοντα τὰ δημοτικὰ τῆς τοιοῦτον πλήρη χαρίταν, παιδείας, προσόντων νέον και με τὸν σιδηρὸν ἐκεῖνον χαρακτῆρα νὰ μὴ γνωρίσῃ ὡς δημοτικὸς ἀρχων ἄλλην τριβὸν πλὴν τῆς μεγάλης ἀνοικτῆς λεωφόρου τοῦ καθήκοντος, αἷς ἀξιοπρεπειᾶς και τῆς ἀναμορφωτικῆς ἐν τῷ κλάδῳ του δράσεως.

— Καὶ οἱ Σικιάθιοι; οἵτινες ἐξέλεξαν δημοτικὸν ἀρχον-